

עם המשורר ז. שניאור

(סוף מעמוד 5)

ומחטט בפצו ובפצונו, אלא יוצא ונלחם.

כך"כן הוא השיב. חלילה לו לסופר לחלוץ במאסף אחר המחנה הסופר חייב להתייצב בראש המחנה. להיות מנושאי הדגל של תרות. פרט וכלל. הסופר העברי הוא שרצף בגופו יבי לוח את הדרך לתחיה. הדרך לציון. ועבודתו זו נמשכת מימי רבי יהודה הלוי.

רגע נתפנה. יצא לחדר הסמוך כמבי קש ארבעת"טה. עד מהרה חזר והביא עמו מן התרגומים של פנדרי הגר בור, שהופיעו זה עתה בצרפתית ובי שורדית ולפני שנים באנגלית. בשם "שירת הדנייפר" והוצאות מהודרות להפליא. אלו שכבר הוציאו לאור ממיטב הקלאסיקונים של אירופה. פני דרי, העיר. כבר ניתרגם לחמש"עשרה שפות."

אמרתי: כך כובשת לה ספרות יש" ראל לבבות בין העמים. לפי שכל ספי רזה לאומיה ויפה, ממילא היא גם ספרות אנושית-כללית. רמותי. שלא ירחק היום ויכירו העמים ביצירה העברית הכרה של ממש.

אף אני סאמין, נענה שניאור. אלא שמצויים בקרבנו מקטרגים לרוב. הלא עיניך רואות, מה שאירע לפרס העצ" אנת" בימי חגיגות העשור.

דומה כל שנוגע המשורר בפרשה זו, עונת עצבת יורדה ומעיבה על עיניו. בלב רבים היתה האכזבה על אותה פגיעה שפגעו במשורר. בספרות העברית. ולא דק בי מנעו. האסיף שניאור. התעלמו אף מסופרים דגולים אחרים. מהדור הראשון השאירו רק זכר לטיט. אמנם בפסח בליל "הסדר" אוכלים אותו בסרוור, כדי להפיג טיסור תו. אבל, רבונו דעלמא, כמה טיט אפי שר לאכול ב"סדר" אחד?

הבאתי ב"ציקלוגי" עתרת שאלות על מעמדו של סופר בישראל. עתה זו. ביקשתי "להציץ" במכמנים ולר" אות במה עומדת להפתיענו, והוא כמעין המתגבר, מדלג מענין לענין, נאחו בזה ובוזה ובסופו, מסתבר, הכל משתור למסכת אחת, שלימות אחת. קבל שניאור על היגיעה המרובה שנת" יגע עד שהתקין את המהדורה החד" שה של כל כתביו. כחמשת אלפים

רפים, ובכללם שלושה ספרים חדשים. ידחיק רצופים, בשנה ומחצית השנה. מבוקר עד ערב. לעתים משעת שלוש אחר הצהה עד אמצע היום. צמל ולא זירפה. עד שסיים מתוך כך. הנניח את בריאותו. צל אף אזהרות רופאו. עתה הנח עלה לו המאמץ בבריאות, הוא חש בלבו וגם ראייתו ופגמה ואנוס הוא לחזר אחר רופאים שבאר-צות חוץ לריסוי: ספרות ושירה. כאר הבת נשים, מיעוטה מכריא — הגדשתה — יחליא. העיר. תוך כדי כך קם וחזר שוב לחדרו. הביא שלושה כרכים מן המהדורה החדשה הוא שש ומתרגון על ההידור שבהוצאת. מביע דברי פלי-אה ושבה שמדי תודש מופיע כרך חדש כסדרו ועוד זאת. שלא בהוצאות קוד"מות. ששולי הספר רחבים העשויים "לבקע בטנו של אדם" בשעה קריאתו, מחמה לבדו.

רואה: וני יקירי. הוסיף שבעל הומור אתו. סימן יפה הוא. שהרי ידע מר. ירא: גדולה אני ירא אח האנר שים המשוללים קודטוב של הומור ונפשם חרבה כחרוב יבש. עינם כחה מלראות זיוו של עלבם מבעד אספק" לרית ההומור. שהרי משופע הטבע במראות של הומור. נתברך עולמו של הקדוש ברוך"הוא מפליאה זו. הומור מרים על כל משא כבד. מפיג צער. כדור ברזל הופך בכוח ההומור לכדור פורת. הומור — כמוהו כחלום. רע ומר לו. לאדם. שאינו זוכה לחלום. ואין חלום פוקדו. חכמינו ו"ל אמר: "אדם שאינו חולם — רשע". יפה אמרו. אבוי לאדם שבת"צחוק אינה מאירה פניו במאור ההומור. החלום הוא בחינת מציאות שאינה מציאות, יש בו מזה ומזה. החלום מעלה לסניך אדם שכולו רוח ומשתנה מרגע לרגע. אוי"אוי לב" עלי המצחים הקמוטים, שאין להם חוש לקריקאטורה. ודברים שאמרתי אמש, על דרך ההומור אמרתי. וכבר סח פרישמן: "אומרים לו ליהודי "לך לעזאזל", והריהו מרים מיד את שולי קפוטתו ומבקש לילך לאותו עזאזל. מראים לו ליהודי "תאנה", אצבע משולשת, ומיד הוא מברך עליה. בורא פרי העץ". אמרתי מה שאמרתי כנגד אלה הדוקרים אותך ב"נובלס אובליז" וב"יופיטר הכועס", ואני מבקש להשיב להם כהלכה. חושב אני את עצמי לבי"על-לב. אלא שאין אני מבקש כלל להיות אהוב על רבים ושונים. אמרתי פעם לביאליק: "אתה ביאליק דומה לתמרה. מה פרי חמור זה ברוך רך ומתוק ותוכו חרצן נוקשה. אף אתה כך. ואילו אני דומה לאגוז. כל המי בקש ליהנות, חייב תחילה לפצח קלר פתו.

ביקשתי להסב את השיחה ולרכזה בתעודת הסופר ועמידה של השירה העברית. היה המשורר מספר ומגלה מעמלו הרב לעבודתו. יצירות גשתחו במגירות שולחנו כעשרים שנה ומעלה עד אשר השלימן. במשך תקופה מעין זו הוא מטפל בנושאים שונים. מתחיל בזה ומניח את זה, ומכאן שברבות הי" מים מופיעים בעת ובעונה אחת שנים ושלושה וארבעה ספרים. בדרך זו, נותן הוא שהות לעצמו, לעמוד על כל יצירה מתוך אספקלריה של הזמן ולע" מוד על מגרעותיה קודם יראו אור. "שיר שהופיע לפניו היה למאורע ספי רותי, העיר. היום, נאנה, חדלו לקנות ספרי שירה. ולא רק אצלנו, בכל הער לם הספרותי כך הוא המצב. וכל כך למה? על שום שהשירה הפכה למעין של "טינגל, סאנגל, גענגל", חרוזים שנקל בהם לאחוז את העינים, להערים ולהזנות ולבלבל את דעת הפריות. כשאני לעצמי פניתי לפני שנים רבות לפרוזה. מצאתי, שאין עוד השירה עשויה להשביע את הנפש. אדרבה, יבואו כל קהל "המשוררים" המספקים ספרי-שירה לבקרים, וינסו נא כוחם בפרוזה. בזה ייבחנו. בפרוזה טובה אין מקום לתרמית ולאחיזת עינים.

הזכרתי את שפרסם המשורר לפני שנים רבות על "השירה והספורת" הפותח: "מקום שעין הבשר הדלה לר" אות — שם מתחיל החזיון" ובין היתר מיצר המשורר על "שימים הגיעו ומלאכת"השיר היתה לקליעת סלים, סלים ריקים ללא צורך. בן-לילה נוצ" רת מחרוזת סונטות, פואיסות לאומיות — בין מנחה למהריב. והקצב שלהם דומה לצלצול תכשיטי-שפק, ולקלקול מכשירי-גנבה. גונבי-סתר מצלצלים בו ומתגנדרים בגלוי" — הוסיף המשורר ועמד על קוצר השגתם של "משוררים" לחדור למחות ההוויה: "משול כל כש" רון לצלוחית של מים שמערבבים בהם כפית של מלח. אם מוסיפים עוד כפית ועוד כפית, מתגבש משקע. וכך גם נפש האדם ויכולה קליטתו. שנים מבק" רים במוזיאון. אחד קולט רשמים הרבה משפעת האורות והצבעים ואחר יוצא ב"כאב ראש". כמשפט הזה משפט השיר. ודאי, לא מעט מחבלים בשירה בתי הקולנוע, הראדיו והטלביזיה וכל אותם תקליטים ארוכי-נגן ובמקום ליי גע את העין בקריאה. מתפרקד לו אדם על הספה וכורה אוניו לצלילי הראדיו. עתיד נוגה רואה אני לספר הטוב, אם לא תגלה הספרות כוחות כבירים, נע" לים מכל החידושים ותהמצאות הטכ"ניות, החורגים מן הקו הרגיל, אם לא תשתחרר הספרות מן השיגרה של הרפורטאזיה האוכלת אותה בכל פה. שניאור קובל על הסלף שמסלפים והזיוף שמזייפים כל ספרות טובה והוטאים לה בתחליף הרפורטאזיה, שני עשתה רשות כל בעל-עטירדיו: "לפי" נים נכנס איכר לרפתו והלב את הפרה, ולא התכוון האדם אלא לצרכי פרנסתו. האיכר היה איכר, הפרה — פרה והחלב — חלב. ואילו היום ניצב אדם לפני אותו "טוביה החולב" ומנעים כביכול ב"טין טין ובלין לין"... הדגים שניאור דבריו בהניעו רגלו ועשה אותה כמין עוגב. הניע ידו אילך ואילך כדורך הקשת עלי כנור. הוסיף ואמר: "כך כותבים שירה, כך כותבים "אלף קי" לומטר של ספרות" שכל קיומה בתי יומה ובעלה גידף ברות, שאין בה מן העומד זמן הקיים".

אדכה השיחה. עוד סיפר המשורר עד כמה מאוהב הוא בישראל. ביהוד הביבה ואהובה עליו ירושלים. הרי צפה קוסמים לו: "הרבה מקומות בער" לם עברתי, לרבות חופי קליפורניה במאור שמשם והרי שוייץ בעטרת שלגם. אך שום דמיון לא ישווה ליפעת המראה מראש הכרמל אל עבר מפרץ עכו. יחיד ומיוחד הוא גוף זה בעולם, ושגב המחזה. נעלה סכל דמיון..."